

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΟΥ Κ. ΦΑΝΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ. Η ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΤΑΝΗΣΟ ΚΙ' Η ΠΡΩΤΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΗΣ

ΓΙΑ τὸν Ἡλία Ζερβὸ Ἰακωβάτο πρέπει νὰ πῆ κανεὶς πάρα πολλὰ. Δὲν ἦταν μόνον ἓνας ὑπεροχος χαρακτηρης, ἓνας ἀκατάβλητος παλαισθής, ἓνας κοινωνικὸς μάρτυρας· δὲν ἦταν ἓνας ποιητικὸς συγγραφέας καὶ πολιτικός, ποὺ μὲ τὴ δράσι του παρασκευάσασε καὶ κατώφωσσε τὴν ἔνωσι. Ὑψῆξε συγχρόνως κι' ἓνας ἀπὸ τοὺς πρώτους δημοκράτας τῆς Ἑλλάδος κι' ἓνας ἀπὸ τοὺς δυνατώτερος δημοσιογραφικοὺς καλόμενος τῆς ἐποχῆς του. Γεννήθηκε στὴ Σάμη τῆς Κεφαλληνίας, στὴν κοιτίδα αὐτὴ του νεοελληνικοῦ φιλελευθερισμοῦ, τὰ 1814. Σπούδασε στὴν Ἰόνιο Ἀκαδημία νομικά. Ἀλλὰ κυρίως ὁ χαρακτηριστὸς του διαμορφώθηκε στὴν Ἰταλία κατὰ τοὺς ταραχώδεις κι' ἐπαναστατικοὺς ἐκείνους χρόνους ποὺ τρενεν ὁ πατριωτικὸς λίκας γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία της. Ἔλαβε μέρος σὲ πολλὰ κινήματα. Ἡ Πίζα κατ' ἀρχάς, ὕστερα ἡ Ρώμη καὶ τελευταίᾳ ἡ Νεάπολι καὶ τὸ Παρίσι τὸν εἶδαν στοὺς δρόμους τοῦ ἐπαναστάτη. Τὸν γνόρισαν τὰ ἄδοφράγματα. Ἐτοί το δημοκρατικὸ κι' ἐπαναστατικὸ ἰδεώδες γίνηκε τὸ ἰδεώδες του, ποὺ δὲν τὸ πρόδωσε ποτέ. Στὰ 1840 γυρίζει στὴν πατρίδα του Κεφαλλονία γιὰ νὰ μεταδώσει καὶ σ' αὐτὴν τοὺς πρώτους σπινθήρας τῶν κοινωνικῶν μεταμορφώσεων. Κατατάσσεται στὴς τάξεις τῶν ριζοσπαστῶν, ποὺ ζητοῦσαν στὴν ἀρχὴ συνταγματικὴς ἐλευθερίας κι' ἀπόκρυφα ἀπέβλεπε στὴν ἔνωσι τῆς Ἑπτανήσου μὲ τὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα. Ἀλλ' ἡ Ἀγγλικὴ προστασία, συντηρητικὴ κι' ἀριστοκρατικὴ ὑποκινουμένη κι' ἀπὸ τοὺς ἔγχωριους ἀρχοντας, ποῦχαν πῆξει τὴν «Ἀγγλοϊόνιο Καμαρίλλα» ἀντιδρόσε με φανατισμὸ στὸ πρόγραμμα τῶν Ριζοσπαστῶν καὶ τῶν Φιλελευθέρων. Κάθε κίνημα καταβαλλόταν ἢ μὲ τὸ κροῦτο ἢ μὲ φυλάκισι κι' ἐξορία ἢ ἔστω καὶ μὲ τὴν ἀγχόνη. Τὸ βλέμμα τῆς Ἀγγλικῆς διοικήσεως ἔπεσε ἀμέσως πάνω στον νέο ριζοσπαστή, ποῦσχετα ἀπὸ τὴν Ἰταλία καὶ τὴ Γαλλία καὶ ποὺ μὲ πάθος καταφερόταν ἐναντίον τῆς προστασίας καὶ τῶν ἐγχωριῶν ἀρχόντων τῆς Καμαρίλλας. Δὲν εἶχε περάσει οὔτε ὄμινο ἀπὸ τὴν ἀφίξι του κι' ὁ Ἰακωβάτος συνελήφθη κι' ἐξορίστηκε στοὺς Ὄθωνους ἐπὶ τέσσαρες μῆνες. Ἐκεῖ ἔζησε μιὰ ζωὴ ἀπομονωμένη καὶ μαρτυρικὴ. Ἦταν ἡ πρώτη σκληρὴ πείρα, ποὺ λάβανε τῶν Ἀγγλων...

Ἀλλ' ἡ πρώτη αὐτὴ καταδίωξι τοῦ Ζερβοῦ δὲν τοῦ κλονίσε τὴν πίστι στὸ ἰδεώδες του. Δὲν τὸν γονάτισε μπροστὰ στὴ βιαιότητα τῶν ἀγγλικῶν Ἀρχῶν. Δὲν τοῦκωψε τὸν χαρακτηρη. Ἀπεναντίας μόλις γύρισε στὴν Κεφαλλονία τὰ 1841 ξαναρχίσε τὴν πρώτη φιλελευθερὴ δράσι του ἐναντίον τῆς προστασίας καὶ τῶν ἐγχωριῶν ἀρχόντων, ποὺ ροφούσαν τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ, ποὺ κατεῖχαν ὅλες τῆς θέσεις, ποὺ διέβαλλαν τοὺς φιλελευθέρους κι' ἀντιδρούσαν μὲ πάθος στὴν ἔνωσι. «Ἐμπλεως—λέγει παλαιὸς συμμαθητῆς του—πατριωτικῶν φρονημάτων μετ' ἀγανακτήσεως ἔβλεπε τὰς παρανομίας τῆς ξενοκρατίας, ἀδικοῦσας διὰ δόλιον πολιτικῆς τὰ ἐθνικὰ δικαιώματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἦν ἐν ταῖς νήσοις ἀριστοκρατικὴ κλάσις διατροπῶσα προνομολογίας Βενετικῶν συστημάτων, περιεφρόνη τὸν ἀτυχῆ χωρικόν. Ὁ Ἰακωβάτος ἀντίστη εἰς τὴν τακτικὴν αὐτήν. Ἐζήτει φιλελευθέρους θεσμούς, συνταγματικὰς ἐγγυήσεις καὶ κατάργησιν τῆς δουλοπρωκίας. Καταχθόνιοι καὶ συντηρητικοὶ ἀπηχθάνοντο αὐτόν».

Ἄν καὶ πολλὲς φορὲς οἱ Ἀγγλοὶ ἐπεχείρησαν νὰ τὸν δελεάσουν μὲ θέσεις κι' ἀξιώματα, ὁ Ζερβὸς ἀπέφρανε πάντοτε μὲ ἀγανάκτησι κάθε προσφορὰ. Ἄν καὶ πτωχὸς κι' οἰκογενειάρχης, οὔτε στιγμὴ λησμονήσε τὸ καθήκον του πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα κι' ἐξακολούθησε τὸν ἀγῶνα του γιὰ τὴν πραγματοποίησι τοῦ πολιτικοῦ του προγράμματος. Ἐλευθερία, δημοκρατικὸ θεσομὸ κι' ἔνωσι ἀπέτέλεσαν τὸ δόγμα ποὺ ὅλη του τὴ ζωὴ τὸ ἐνέπνεε. Διὰ μυστικῶν προκηρῶσεων κι' ἐνεργειῶν δι' ἄλλων κεκαλυμμένων πράξεων μωοσε ποσοφάσε στὶς ἀρχές του, γιὰ τὴ ἐλευθεροτυπία δὲν εἶχε ἴδοθαι στὴν Ἑπτανήσο καὶ μὲχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης—1848—ἡ Κεφαλλονία δὲν εἶχε ἀκόμη τυπογραφεῖο. Πολλοὶ πίστευαν μὲ φανατισμὸ στὸν Ἰακωβάτο. Ἐνέπνεε καὶ φανατικὲς ὁσοὺς τὸν γνόριζαν. Ἰδίως οἱ χωρικοὶ, ἢ μεσαία τάξι κι' ὁ λαὸς τὸν εἶχαν ἀν ἰνόματι. Γύρω του συγκεντρώθηκαν ὅλα τὰ τίμα στοιχεῖα, πλεῖστοι ὑπέροχοι χαρακτηρης, οἱ πρώτοι Ἑλληνας δημοκράτες, ἐπιστήμονες καὶ πολιτικοὶ, ποὺ σχημάτισαν τὸν ΠΡΩΤΟ ΠΥΡΗΝΑ τῆς δημοκρατικῆς ἰδέας στὴν Ἑπτανήσο καὶ στὴν Ἑλλάδα. Ὁ Ἰωσήφ Μομφερράτος, ὁ κατόπι ἐκδότης τῆς πρώτης ἀγροτικῆς ἐφημερίδας μὲ τὸν τίτλο ὁ «ΧΩΡΙΚΟΣ», ὁ Καροῦσος, ὁ Γεράσιμος Λιβαδάς, ὁ Γεώργιος Ἰακωβάτος, ὁ Δομενεγγίνης καὶ πολλοὶ ἄλλοι συγκρότησαν τὴν πρώτη ἐκείνη ἐστία. Ἡ ἀρίπνισι τῶν Ἑπτανήσιων εἶχε πλέον ἀρχίσει.

Ἄλλ' ἐνῶ ἡ δράσι τῆς ομάδας αὐτῆς ἐνεργοῦσε μυστικῶς, ἀφίν-

δια το Μάιο τοῦ 1848 ἡ ἀγγλικὴ προστασία δίνει τὴν ἐλευθεροτυπία στὴν Ἑπτανήσο. Ἡ γενναιοδορία αὐτὴ δρεψόταν σὲ πολλὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων ἐκείνων ἦταν γενναίως φιλελευθερο κι' ἀναρχικὸ. Πλεῖστες ἐπαναστάσεις εἶχαν ἐξασπῶσει τὴ Γερμανία, στὴ Γαλλία, στὴν Ἰταλία καὶ στὸν Καναδὰ. Πολλοὶ θρόνοι εἶχαν γκρεμισθεῖ. Ἡ Ἀγγλία γιὰ νὰ προλάβῃ ταραχῆς στὴν Ἑπτανήσο τῆς ἔδωκε τὴν ἐλευθεροτυπία. Καὶ σ' αὐτὸ συνετέλεσε κυρίως ὁ τότε φιλελευθερο ἀριστῆς Σείττον, ποὺ διὰ διαθέσιμάτων εἶχε παρασκευάσει καταλλήλως τὸ ἔδαφος κι' εἶχε παραστήσει στὴν Ἀγγλία, «πὺς λαὸς εὐφυνῆς καὶ πολιτισμένους, λαὸς τόσον νομοταγῆς, ὅπως ὁ Ἑπτανήσιακός, ἀξίξει τοῦλάχιστον τὸ δῶρο τῆς ἐλευθεροτυπίας».

Ἡ Καμαρίλλα τῶν ἀρχόντων ἀντέδρασε. Ἀλλ' ὁ Σείττον ἐπέμεινε κι' εἶτσι ἡ ἐλευθεροτυπία δόθηκε. Εὐθὺς ἀμέσως ὅλα τὰ φιλελευθερα στοιχεῖα τῆς Ἑπτανήσου κινήθηκαν, ὅπως δρόσου. Στὴν Κέρκυρα ὁ Ζαμπέλης κι' ὁ Βράλλης Ἀρμενῆς, στὴ Ζάκυνθο ὁ Λομβάρδος, ὁ Καλλίνικος κι' ἄλλοι καὶ στὴν Κεφαλλονία ὁ Μομφερράτος, ὁ Καροῦσος κι' ἰδίως ὁ Ἡλίας ὁ Ζερβὸς Ἰακωβάτος ἀποράσαν τὴν ἔκδοσι διαφόρων ἐφημεριδῶν. Καὶ μόνον οἱ τίτλοι τῶν ἐφημεριδῶν αὐτῶν ἀρκοῦν γιὰ νὰ δεῖξουν ἀπὸ ποιῆς ἀρχῆς ἀναχωροῦσαν οἱ συντάκτες τῶν. «Ἀναγέννησις», «Ριζοσπαστῆς», «Φιλελευθερο», «Χωρικός», «Ἐνωσις» κι' ἄλλοι βροντοῦχοι τίτλοι ἀναφέρονται στὴν ἱστορία τοῦ τύπου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὡς ἦταν ἐπόμενο, ἡ πρώτη τελεία ἐφημερίδα ποῦδε τὸ φῶς ἦταν τὸ Ἰακωβάτο. Ἐπειδὴ ἴδεν ὑπέχοι ἀκόμη τυπογραφεῖο στὴν Κεφαλλονία, ὁ Ζερβὸς πήγε στὴν Κέρκυρα μόνον καὶ μόνο γιὰ νὰ τυπώσῃ τὴν σχετικὴ προκηρῆξι. Ἦταν γεννημένους δημοσιογράφος, καὶ στὴν Ἰταλία, ὡς φοιτητῆς, ἐχηρημάτισε συντάκτης διαφόρων ἀναρχικῶν φύλλων. Τὰ νεανικά του χρόνια ζοῦνταν πάλι στὴ μῆμη του. Κι' ἡ ἀγγελία του δεῖχνει πὺς ὁ παλαιὸς ἐπαναστάτης ἐξακολούθησε νὰ πιστεῖ στὸ ἰδεώδες του:

ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Ἡ ἰδέα, ἣτις μᾶς ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα πρὸς τὸ παρόν, εἶνε νὰ πειθοῦν κατ' ἐξοχὴν οἱ Ἑπτανήσιοι, οἵτινες τοσοῦτον χρόνον ἦσαν ἐστερημένοι τοῦ φρονικῶ τοῦτον δικαιώματος, ὅτι ὁ ΤΥΠΟΣ καὶ ἡ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ τοῦ ΛΟΓΟΥ εἶνε εἰς αὐτούς ἀναγκαιότερον παρὰ εἰς πάντα ἄλλον λαόν.

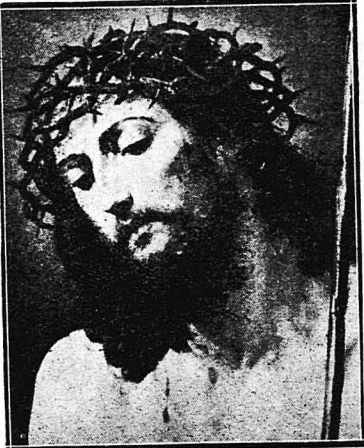
Ἡ κατάσταση εἰς τὴν ὅποιαν εὑρισκόμεθα ὡς πρὸς τὴν ἑλικὴν καὶ διοικητικὴν μᾶς ἀνάπτυξιν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἐθνικῶν καὶ φρονικῶν δικαιωμάτων μας, ὄχι μόνον διὰ τὸν μέσον τούτων δύνανται βαθυτέρως νὰ βελτιωθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ φθάσῃ ταχύτερον εἰς τὴν ὅποιον ἡ Θεία Πρόνοια προώρησε σκοπὸν ὄλην τὴν ἑλληνικὴν φυλὴν. Ἡ δύναμις καὶ τὸ μεγαλεῖος ὡς καὶ ἡ εὐδαιμονία καὶ μόνιμος ἀπόλαυσις τῶν μεχεῖ τοῦδε καὶ εἰσέτι ἀρομμένων δικαιωμάτων τῆς ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ, ἐξαρτῶνται βέβαια ἀπὸ τὴν ἔθνικὴν τῆς ἀποκατάστασιν, ἀναπτυσσομένην καὶ μορφουμένην μὲ ἀρχὰς πάντη ἀνεξαρτήτους ἀπὸ προσωπικὰς, κομματικὰς καὶ ξενικὰς ἐπιρροὰς καὶ βασιζόμενας εἰς τὸ φρονικὸν καὶ ἐπικρατοῦν πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας, τὸ ὅποιον εἶνε οἱ ἐν τῆ συνθέσιν τῶν ΕΘΝΟΤΗΤΩΝ, βενετὶ καὶ ὡς θεμέλιον παντὸς νομίμου κυβερνητικοῦ συστήματος τὴν ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ, ἐξαγομένην ἀπὸ τὴν ἸΣΟΤΗΤΑ τῶν δικαιωμάτων ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΟΤΗΣ, ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ καὶ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ.

Ἐἶνε λοιπὸν αἱ ἀρχαὶ κατὰ τὰς ὁποίας θέλομεν βαδίσει, ἐπιχειροῦντες διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος, τὸ ὄνηλον μὲν, ἀλλὰ δυσχερὲς ἔργον τῆς εἰς Κεφαλλονίαν ἐκδόσεως ἐφημερίδος ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ. Τρέφομεν δὲ χρηστάς ἑλλπίδας, ὅτι οἱ ἀδελφοί μας Ἑπτανήσιοι καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, συναισθανόμενοι ὡς καὶ ἡμεῖς τὰς ἐκ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου πηραζούσας ὠφελείας, θέλουσιν εὐχαρίστως τὸ συνδράμει καὶ συντείνει εἰς τὴν διατήρησιν του.

Ἐν Κεφαλλονίᾳ 26 Δεκεμβρίου 1848.

ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ

Ἀλλ' ὁ Ἰακωβάτος μὴ ἀροκινόμενος στὴν ἀγγελία καὶ ἐπειδὴ τὸ πειστικὸν ποῦχε παραγγεῖλει δὲν ἐρχόταν, τίπως συγχρόνως κι' ἔνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα φυλλάδια, ποὺ βγήκαν τὴν ἐποχῆ ἐκείνη κι' εἶχαν σκοπὸ τὴν προπαγάνδα τῆς ἐλευθεροτυπίας. Τὸ φυλλάδιον ἔχει τὸν ἔξης τίτλο: «Ὁ Φιλελευθερο, ἡ διδασκαλία περὶ καλῆς ἢ κακῆς χρήσεως τῆς ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ εἰς τὴν Ἑπτανήσο».—Κέρκυρα 1849». Εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ σπανιότερα πολιτικὰ προπαγανδιστικὰ ἐντυπια τῆς Κερκύρας. Τὰ περισσότερα τῶν ἀντιτύπων του καταστράφησαν ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν διοίκησι ἢ ἐξαφανίστηκαν. Καὶ τοῦτο γιὰ τὸ Ἰακωβάτο, μέσα στὶς σελίδες τοῦ φυλλάδιου αὐτοῦ δὲν ἐξέθετε μόνον διὰ μακρόν τὸ φιλελευθερο πρόγραμμα του, ἀλλὰ συγχρόνως διατύ-

Ἴδε ὁ ἄνθρωπος! (Τὸ Ἰ. Γκούιντο Ρένι)

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΔΒΑ

— 'Αληθινός καλλιτέχνης γίνεται εκείνος που χύνει το αίμα της καρδιάς του.
 — 'Η νηστεία κάνει τους άποστόλους. Τα καλά γεύματα κάνουν τους διπλωμάτες.
 — 'Ο Θεός συγχωρεί, ή φρίσσει όμως ποτέ.
 — 'Ο άντρας μπορεί να επανακτήσει την τιμήν του με τη μάχη, ή γυναίκα με τη μητρότητα.
 — 'Ακόμα κι' όταν οι ναοί όλων των θρησκειών έγκαταλείφθουν από τους πιστούς των, θα μείνι ως τελευταίο προσκύνημα το κοιμητήριο.
 — 'Η μεγαλοφυΐα εινε σαν τον ήλιο: Δανείζει κι' αυτή παντού τις ακτίδες της.
 — 'Εινε ανώφελο να προσπαθής να κάμης τον κόσμο να καταλάβη τη γλώσσα του. Πρέπει πρώτος εσύ να μάθης να μιλάς τη γλώσσα του κόσμου.
 — 'Η πείρα εινε μιá αξιοσέβαστη δέσποινα, μπρός στην οποία όλοι ύποκλίνονται, χωρίς να ρωτούν για το ποιόν του παρελθόντος της.
 — 'Ο άντρας υπερασπίζεται τον εαυτό του με το σπαθί, ή γυναίκα με τα λόγια.
 — Ποτέ δεν βαρύνεται κανείς τη ζωή, ενώ τον έναντο του μπορεί να τον βαρύνη.
 — 'Ο Θεός στο μεγάλο έργο της δημιουργίας έβαλε για στόλο τον έρωτα.
 — 'Η εύτυχία μοιάζει με την ήχώ. Μας αποκοιίνεται, αλλά δεν μας πλησιάζει.
 — Οι άντρες με τον εγωισμό τους εδμιουργησαν νόμους πολύ αυστηρούς για τη γυναίκα. Δέν καταλαβαίνουν όμως πώς έτσι την ανυψώνουν σ' ένα επίπεδο ανώτερο από το δικό τους.
 — Οι άνθρωποι, όταν θέλουν να βεβαιώσουν πώς κάτι πού λέν εινε αληθινό, προθυμοποιούνται να καλέσουν ως μάρτυρα το Θεό. Κι' αυτό το κάνουν γιατί ξερούν πώς ποτέ δεν θα παρουσιαστή να τους διαψεύση.
 — 'Η ζωή εινε μιá τέχνη, την όποια δεν μπορούμε να γνωρίσουμε κατά βάθος και παραμένουμε έτσι άπλοο έρασιτέχνες.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΚΑΡΡ

('Ο "Άνθρωπος και ο Συγγραφέας")

'Ο Γάλλος μυθιστοριογράφος 'Αλφόνσος Κάρε, ο συγγραφέας του γνωστού ρομάνζου «Υπό τας φιλύρας», πέθανε πρό 30 έτών στη Νίκαια άρκετά ηλικιωμένος και χορτασμένος από τη ζωή και τη δόξα. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του ο Κάρε τα περνούσε άπομακρυσμένους από τον κόσμο, περιποιημένος τον κηπο και τα λουλούδια του και συντροφειμένος από διάφορα κατοικίδια ζώα πού τα υπεραγαπούσε.

Παρ' όλα του τα γεράματα, ο Κάρε διατηρείτο θαυμάσια στην ύγεια του. Είχε άθλητικό σώμα και ζούσε πάντα ζωντά στη φύσι. Είτε έδραζε, είτε χιόνιζε, είτε φρούσε, είτε έβηνε ο ήλιος, χερμώνα-καλοκαίρι, ο συγγραφέας έβγαине καθημερινά στον κηπο του, επιθεωρούσε τα λουλούδια του, έφριχνε τα δίχτυα του στη θάλασσα, έκανε λεμβοδρομίες μ' ένα μικρό στολίσο από... βάρκες πού είχε στη διάθεσί του και πολύ συχνά ζολιμπούσε.

Είχε όμως μεγάλη πεποίθησι στη γεγή του ζώσι και δεν εφοβόταν τίποτε. Αυτό όμως του στοίχισε τη ζωή του, και ίδου κατά ποιόν τρόπο. Μιά μέρα είχε ξεσπάσει στην παράλια κατοικία του συγγραφέως φοβερή καταιγίδα. 'Η βροχή έπεσε με το τουλούμι και ο άγερας βογγούσε δυνατά. 'Ο Κάρε όμως, μη έννοώντας να παραβή τις συνθήκες του, βγήκε κι' εκείνη την ημέρα στον κηπο του προί-προί, χωρίς κατέλλο και με μόνο το γελέκο, για να προφυλάξη από την καταστροφή τ' αγαπημένα του άνθη.

Σάν να μην έφτανε αυτό, μήκε κατόπι σε μιá από τις βάρκες του και πήγε να βγάλη από τη θάλασσα τα δίχτυα του, πού τα είχε ρίξει αποβραδίς. Όταν γύρισε στο σπίτι του, ήταν καταμουσσεμμένος. 'Ωστόσο όμως δεν θέλησε να αλλάξη και την άλλη μέρα έπεσε στο κρεβάτι προσβλημένος από πνευμονία, ή όποια κατόπι στήθεζον έπιπλοκόν τον ώδηγησε στον τάφο.

Το κυριότερο και χαρακτηριστικότερο έργο του Κάρε ήταν ένα είδος εδμιμογραφικού περιοδικού με τον τίτλο «Σφίρες», το όποιο έβγαζε κάθε βδομάδα επί μιá περίου δεκαετία. 'Εξεί μέσα έκρινε σε παραγραμάρια διάφορα έλικαρα γεγονότα, με ύφος πάντα πιζάντικο και πεταχτό. 'Η έπιτυχία του περιοδικού αυτού υπήρξε μεγάλη και κατέστησε άμέσως τον έκδοτόν του δημοφιλή. Τις «Σφίρες» τις έγραφε μόνος του, από την άρχη ως το τέλος, γιατί ήθελε να τους δινή μιá ενίατα κατέθνησι και γιατί δεν είχε εμπιστοσύνη σε κανέναν άλλον.

'Ο 'Αλφόνσος Κάρε διακρινόταν πάντα για τον ιδιόρρυθμο χαρακτήρα του και τις πρωτότυπες έμνεψεις του, τις όποιες ήθελε να μεταφέρει και στη ζωή. Όταν π. χ. ήταν νέος, κοιμόταν συνήθως μέσα σ' ένα... φέρετρο και πήγαине στις θεατρικές παραστάσεις μεταμιασμένος σε... πυροσβέστη.

Κατά την ώριμη ηλικία του κατέπλητε τους πάντας με τα παράξενα γούστα του και το εκκεντρικό φερόσιμό του. Και όμα γέρας, άποσφίθηκε στο χτήμα του και ζούσε, όπως είδαμε, άπομονωμένος από τους φιλολογικούς και κοσμικούς κύκλους του Παρισιού.

Το σπίτι του ήταν ένα είδος... Κιβωτού του Νωε, γιατί ο Κάρε μάζευε εκεί μέσα ζώα από κάθε ράτσα και από κάθε χώρα. 'Απάνω στην πόρτα του είχε κολλήσει μιá ταμπέλλα πού έγραφε άπ'όως: «'Ο κ. Κάρε»!

Στην πόλι της καταγωγής του, στη Νίκαια, υπήρχε ένα ινδοπολείο, όπου μεταξύ των άλλων έπαιλούντο όδα και άλλα λουλούδια προερχόμενα από τον κηπο του, με την έξησι πινακίδα επάνω:

«'Αλφόνσος Κάρε, ανθοκόμος».

Στην κατοικία του, ο Κάρε συντηρούσε, όπως αναφέραμε, πολλά και διάφορα ζώα. Σκύλους, γάτες, γαϊδουράκια, άλογα, αγελάδες, πιθήκους, πουλερικά κτλ. κτλ.

Επίσης στον κηπο του βρισκόντουσαν όλα τα είδη των λουλουδιών και των ρόδων.

Το Φίλημα του 'Ιούδα.

πινε κατηγορηματικά και τις επαναστατικές σκέψεις του πάνω στην κοινωνία της 'Επτανήσου και γενικότερα της 'Ευρώπης. Παιδί της κομμουνίας των Παρισίων και κατόπι άναρχικός κι' επαναστάτης στην 'Ιταλία, μέσα στις σελίδες του φυλλάδιου αυτού έξεχνε όλη του την αντίπαλεια κι' όλη του την άποστοράη εναντίον της κρατούσης τάξεως. «Είς τους περασμένους χρόνους, γράφει, ένκοινούντο τα έθνη και έσφάζοντο οι λαοί διά την φιλοδοξία ενός βασιλέως ή ενός αυτοκράτορος και διά τα πάθη ενός πλουσιού ή ενός άρχοντος... Σήμερον όμως τα πράγματα έχουν άλλην όπην και άκολουθούν ένα δρόμο πολύ διαφορετικόν από τον περασμένον. Οι λαοί κοινούνται και επαναστατούσι άφ' έαυτού των διά να ΑΠΟΚΤΗΣΩΣΙ ΑΥΤΟΙ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΝΑ ΣΚΟΤΩΘΩΣΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ άρχοντας ή τους βασιλείς, τους όποιους θεωρούσι ΕΧΘΟΥΣ ΤΩΝ, όταν τους εναντιώνονται. Έγνώρισαν ότι όλοι εινε αδελφοί και άλλος χωρισμός δεν υπάρχει μεταξύ των ειμή εκείνος του έθνισμού των, ο όποιος ίσως με τον καιρόν θέλει παύσει και θέλουσι καταντήσε ΟΛΑ ΤΑ ΕΘΝΗ και οι ΛΑΟΙ ΕΝ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ Ο ΜΟΣΠΟΝΔΟΝ ΕΘΝΟΣ».

Και συνεχίζει: «'Η δειλία εινε ιδέα των ποταπιών ανθρώπων, το πάθος κι' ή μεροληψία εινε ιδία των πατριών, ο δε φανατισμός εινε ιδιος της θρησκουμνίας» και οι ύβρεις των άμαθών και βιαιών. 'Επομένως πύσα έρημιές, ή όποια παρουσιάζει τα πράγματα με τρόπον δουλικόν ή έμπαθη ή μεροληπτικόν, με φανατισμόν ή ύβρεις, αυτή εινε μακράν της αληθείας». Και συνεπέρανε: «'Ο γεωργός εινε ή μέλισσα της κοινωνίας μας, από το μέλι της όποιας τρέφονται όλοι αι τάξεις των κηφήνων. 'Η φιλόπονος λοιπόν αυτή μέλισσα, ο καρποσυλλέκτης ούτος γεωργός άπεκλείσθη και κατεδικάσθη να ζή άκόμη ως Φελάχος και παρίας».

Όπως ήταν επόμενο, το φυλλάδιο αυτό προξένησε κατάπληξι κι' ο συγγραφέας του δεν άργησε να καταδιωχθή. 'Η 'Αγγλική πρεσβεία έπειγε σημειώσι των γραφομένων και παρακολούθησε τα κινήματα του 'Ιακωβάτου.

Στο επόμενο φύλλο θα δοίμε πώς υποδέχτηκαν στην 'Επτανήσο την έκδοσι του «Φιλελευθέρου».

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

